

ВІДГУК

офіційного опонента
кандидата медичних наук, наукового співробітника, завідувача відділення
інфаркту міокарда та реабілітації кардіологічних хворих ДУ “Національний
науковий центр “Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені
академіка М.Д. Стражеска Національної академії медичних наук України”

Терещенко Наталії Михайлівни

на дисертаційну роботу **Василеги Павла Андрійовича**
«Особливості рухової активності та функціонування серцево-судинної
системи у дітей 7-9 років, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19
(на прикладі Сумської області)»

подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю **091 – Біологія**

1. Актуальність теми дисертаційної роботи.

Сучасна медико-біологічна наука має значну кількість фактичних досліджень про взаємозв'язок стану здоров'я дітей та рівнем рухової активності. Рухова активність є невід'ємною складовою нормального розвитку дитячого організму. Саме рухова активність забезпечує профілактику патологічних процесів, як в дитячому так і дорослому організмі. Формування та перебіг різних патологічних процесів мають значний вплив на рухову активність та кардіо-респіраторний апарат, який забезпечує діяльність організму в цілому, а також рівень рухової активності. За статистичними даними, одними з найбільш поширених сезонних захворювань серед дитячого населення є гострі вірусні респіраторні інфекції, а з 2019 року до них приєднався SARS-CoV-2 Covid-19.

Так у дітей молодшого шкільного віку хвороби органів дихання (80 %) посідають перше місце серед патологій. Особливу увагу на сучасному етапі слід звернути на формування патофізіологічних процесів індукованих SARS-CoV-2 Covid-19 у дітей молодшого шкільного віку.

На даному етапі розвитку медико-біологічної науки недостатньо досліджені проблеми пов'язаних з аналізом показників рухової активності у період поширення ГРВІ та SARS-CoV-2 Covid-19. Відмітимо, що карантинні заходи (дистанційна

освіта, відсутність регламентованих навантажень, ізоляція) мають негативний вплив на рівень рухової активності дітей та функціональний стан кардіо-респіраторного апарату.

Таким чином, виконане дисертаційна робота, в якій досліджувалася рухова активність та функціонування серцево-судинної системи у дітей молодшого шкільного віку, які перехворіли на ГРВІ та SARS-CoV-2 Covid-19 є актуальною.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами.

Дисертаційне дослідження є фрагментом науково-дослідної теми «Стан функціональних систем в умовах формування адаптаційних реакцій та ефектів біологічно активних сполук за цих умов» кафедри біології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, державна реєстрація №0123U100614. Дисертант є співвиконавцем вказаної теми.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Автор вперше у досліджуваному регіоні отримав дані про характер рухової активності дітей 7-9 років, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19, у період пандемії. Виявлено, що на характер рухової активності впливає не тільки факт захворювання, але й карантинні обмеження. Діти, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19 мали значне зниження характеристики швидкості та спритності (аеробні навантаження), що зумовлено погіршенням діяльності серцево-судинної системи та функціонування дихальної системи. Найбільш виражені негативні зміни в показниках рухової активності та діяльності кардіо-респіраторного апарату спостерігались у дітей 7-8 років, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19. Слід відмітити, що діти, які перехворіли на Covid-19 мали більш виражені негативні зміни в показниках рухової активності та серцево-судинної системи, дихальної системи в порівнянні з дітьми, що перехворіли на ГРВІ.

В дисертаційному дослідженні виявлено, що саме діти 7-8 років які перехворіли на ГРВІ та Covid-19 мали більш виражені відхилення від загально

прийнятих норми, які характеризують рухову активність та діяльність серцево-судинної системи.

4. Наукове та практичне значення.

В дисертаційному дослідженні вперше проведено регіональне дослідження показників рухової активності та діяльності серцево-судинної системи у дітей молодшого шкільного віку (7-9 років). Отримані результати розширюють теоретичні та практичні знання про адаптаційні реакції кардіо-респіраторного апарату та показники рухової активності дитячого організму після захворювання ГРВІ та Covid-19.

Отримані результати впроваджені в навчальний процес у ЗВО при підготовці фахівців з галузі 014 середня освіта при вивченні дисциплін вікова фізіологія та основи шкільної гігієни у закладах середньої освіти під час проведення уроків фізичної культури, що підтверджено відповідними документами. Дисертаційне дослідження має практичне значення для освітніх закладів різного рівня.

5. Повнота викладення матеріалу дисертації у наукових публікаціях.

Результати дисертаційного дослідження були висвітлені в 14 наукових роботах. Зокрема було опубліковано 2 статті у наукових фахових виданнях, рекомендованих переліком МОН України; 1 стаття в інших наукових виданнях, 1 розділ колективної монографії (всі статті одноосібні) та 10 тез доповідей у збірках матеріалів конференцій.

6. Ступінь обґрунтованості наукових положень.

Наукові положення, висновки, сформульовані в дисертації, ґрунтуються на значній кількості фактичного матеріалу. Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань застосовувалися адекватні та сучасні методи досліджень. Достовірність виявлених закономірностей підтверджена статистичною обробкою.

7. Структура та зміст дисертації, її завершеність та відповідність встановленим вимогам.

Дисертацію викладено українською мовою; робота містить вступ, огляд літератури, матеріали та методи дослідження, 5 розділи власних досліджень, аналіз та узагальненню отриманих результатів, висновки, список літературних джерел, додаток.

У вступі обґрунтовано актуальність дисертаційного дослідження, сформульовано мету, завдання вказані методи дослідження. Відображено наукову новизну теоретичне та практичне значення роботи. Наведені дані про особистий внесок здобувача, апробацію та публікації.

Огляд літератури стосується аналізу наявних даних за темою дисертаційного дослідження. Автор робить висновок, про недостатність даних про вплив ГРВІ та Covid-19 на показники рухової активності та функціонування серцево-судинної системи у дітей молодшого шкільного віку.

У третьому, четвертому, п'ятому, шостому та сьомому розділах автор подає власні результати досліджень, які характеризують зміни показників рухової активності та функціонування серцево-судинної системи у дітей, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19.

В останньому розділі, автор робить узагальнення отриманих результатів, порівнює їх з наявними літературними даними. Аналіз отриманих даних розкриває особливості впливу рухової активності та діяльності серцево-судинної системи у дітей молодшого шкільного віку, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19.

На основі проведених досліджень дисертант формулює 5 висновків, які повною мірою відображають результати роботи.

8. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Суттєвих недоліків у дисертації не виявлено. Робота оформлена з дотриманням наявних вимог щодо структури, змісту, хоча й не позбавлена окремих огріхів.

Під час офіційного захисту варто обговорити наступні питання:

1. Коли саме проводилися дослідження показників рухової активності та стану серцево-судинної системи - під час захворювання, відразу після видужання чи через якийсь проміжок часу після видужання?
2. Хто більше вразливий до впливу ГРВІ та COVID-19, хлопчики чи дівчатка, і чому?

9. Загальний висновок.

Дисертаційна робота **Василеги Павла Андрійовича «Особливості рухової активності та функціонування серцево-судинної системи у дітей 7-9 років, які перехворіли на ГРВІ та Covid-19 (на прикладі Сумської області)»** на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 – Біологія за своєю актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44).

Офіційний опонент:

кандидат медичних наук, науковий співробітник,
завідувач відділення інфаркту міокарда та
реабілітації кардіологічних хворих
ДУ «Національний науковий центр
«Інститут кардіології, клінічної та
регенеративної медицини
імені академіка М.Д. Стражеска
Національної академії
медичних наук України»

Н.М. Терещенко